

TĖVIŠKĖS ALDAI

Nr 22 (1805) 1992 m. birželio mėn. 9 d.

XXXVII M E T A I Melbourne

PRISIMINTINOS BIRŽELIO DIENOS

Birželio 15 d., 1940 m. sovietų tankai riedėjo Lietuvos keliais. Tai buvo mūsų tautai šiurpus išgastis ir ženklas, kad pasibaigė laisvės dienos. Lietuva buvo Sovietų okupuota. Vyriausybė sudaryta iš tų pačių lietuvių, kurie tikri komunistai ir seniai jau laukė šitokios okupacijos. Tos vyriausybės pareiga ir buvo Lietuvą perduoti Sovietams. Tą ji ir padarė - Lietuvą inkorporavo į Sovietų Sąjungą.

Sitai pigiai pirktą prekę Sovietai pradėjo lupti. Kaip įskerrdyklą varė žmones į kalėjimus. Jų neužteko. Birželio 14-15 d.d., 1941 m., mūsų žmonės buvo gaudomi ir kišami į gyvulinius vagonus deportacijom. Per pora dienų ar verčiau pasakius naktų buvo surinkta per 32,000 žmonių ir išgabenti į Sibirą. Vienam transportui išėjus, jau buvo ruošiamas kitas toks pat transportas,

bet čia prasidėjo Sovietų - Vokiečių karas. Sovietai turėjo bėgti, bet nepamiršo, kad kalėjimai pilni žmonių. Skerdė visus, kiek tik suspėjo. Čia žinomos baisiosios žudynės Pravieniškėse, Raseiniuose, Panevežy, Rainių miškely, Cervenėje ir kitur.

Vis tai buvo nelaimingos mūsų tautai birželio dienos. Ne mažiau kaštavo lietuvių kraujo ir antroje Sovietų okupacijoje, kuri dar tebesitęsia. Kiek čia žuvo partizanų, vedė žutbutinę kovą už savo kraštą. Deportacijos ejo viena po kitos. Sibiro tundros palaidojo tūkstančius lietuvių. Nedaug jų išliko gyvų ir nedaug yra grįžusių į savo kraštą. Tai vis besitęsianti mūsų tautos drama.

Nemalonu šiandien prisiminti tokį didelį tautos sopulį, bet jis realus ir mus taip pat liečiantis.

Nebūtume ir mes čia Australijoje, jei ši tautos drama nebūtų ir mūsų palietus. Esame to paties likimo broliai ir ne vienas dar atsimename ir žinome, kaip žuvo ar buvo nukankintas mūsų tikras brolis ar draugas. Gal ne vieno giminės dar Sibire, o gal kalėjime. Šie mūsų artimųjų ryšiai dar gyvi ir ne kitką sako, kad mūsų tautos žaizda dar atvira.

Jaunoji karta to nežino. Ji netiki, kad komunistai tokie žiaurūs, ji nori jungtis prie laisvojo pasaulio ir kvėpuoti laisvės oru. Čia tėvams yra didelė žaizda. Tik jautri motinos širdis gali vaikui pasakyti, kad čia yra ne pasaka, bet gyva tautos istorija, kruvina tautos kancėja. Šis yra didysis tėvų uždavinys savo vaikams perduoti savo išgyvenimus, meilę kenčiančiam broliui. Tuomet jie supras, kodėl jie turi būti

Rauda

*Raudojo senas kryžius prie kelio,
Kartu raudojo mano širdis.
Sesulė verkė gėlių daržely,
Kai priešai laužė laisvės duris.*

*Raudojo klevas, raudojo liepa,
Raudojo debesys pilki,
Raudojo motina tą dieną,
Jos sūnų žudė pakely.*

*Raudojo gatvės grindinys pilkas,
Gulėjo vyrai kruvini,
Skalino sribas tartum vilkas,
Čekistai džiaugėsi pikti.*

*Raudojo bėgiai, kai tautą vežė,
Kai tautą trėmė iš šalies,
Kai tautos laisvę pagrobė nešė
Grubonijų ordos nebūties.*

*Tamsa apgaubė Lietuvos žemę,
Raudojo debesys pilki.
Pagrobė mindė Lietuvos laisvę
Atėję žmonės svetimi.*

1945m. Lietuva

lietuviams. Jie supras, kad ir jų gali būti neramios dienos, kad ir jiems komunistai gali būti tokie pat, kaip tėvų žemėje.

Komunistinis žiaurumas neužgeso ir nepavargo. Birželio dramų priminimas tegu ir mums pakelia naujas jėgas nesvyruojant skelbti pasauliui baisią komunistų neteisybę ir žiaurumus.

(T.A. 70)

Šis Kronikos numeris buvo išleistas Lietuvoje 1987 lapkričio 1 ir susideda iš 46 glaustai surašytų mašinėlė puslapių. Gautame nuoraše įrašai yra prastos kokybės ir vietomis tiesiog neišskaitomi. Straipsnyje „Kas tai - eilinis „smegenų plovimas“ ar persitvarkymas?“ yra aprašomas susitikimas Aukščiausios Tarybos su Lietuvos vyskupais ir dekanais 1987 rugsėjo 17.

Į susirinkimą nebuvo pakviesti vyskupai Romualdas Kriščiūnas ir Julijonas Steponavičius. Vyskupas Sladkevičius negalėjo atvykti, nes sirgo, o Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. A. Gutauskas buvo išvykęs į Lenkiją. Šis susitikimas buvo spaudoje išgarsintas kaip pasitarimas tarp valdžios atstovų ir Bažnyčios. Apie susirinkimą rašė

LKB Kronika Nr. 75

(Apžvalga)

Tiesa rugsėjo 18 ir Gimtasis Kraštas spalio 7-14. Per susirinkimą R. Songaila aiškino apie respublikos ekonominius ir kultūrinius pasiekimus, o Bažnyčios ir valstybės santykius aptarė L. Sepetys. Po Songailos ir Sepečio kalbų buvo leista dvasiškiams klausti.

Per savo kalbą Sepetys pagyrė tuos dvasininkus, kurie yra lojalūs valdžiai, ir apgailestavo, kad Vatikano laidos jų neužstoja. Sepečiu užkliuvo kai kurių kunigų pasakyti pamokslai, kaip J. Kaunecko, J. Pakalniškio, A. Pakamano ir R. Puzono. Jis pyko, kam buvo leista banditei Jadyvygai

Bieliauskienei kalbėti 1987 gegužės 2 Kuršėnų bažnyčioje ir antitarybiškai nusiteikusiam Petriui Gražuliui Šiluvos bazilikoje rugsėjo 13. Jis pageidavo, kad Katalikų Bažnyčia vengtų susidūrimų su valdžia ir daugiau remtų Taikos fondą. Savo kalboje Sepetys lyg ir pažadėjo ateityje Religinio susivienijimo nuostatus pakeisti demokratiškesniais dėsniais. Kunigams bus leidžiama ligoninėse aptarnauti sunkiai sergančius ir nebus baudžiami už vaikų patarnavimą mišiose ir per procesijas. Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčia bus grąžinta tikintiesiems ir bus leidžiama atremontuoti kai kurias kitas

bažnyčias. Sepetys neturėjo atsakymo, kai buvo paklaustas, kokiais įstatymais rėmėsi saugumas, kai pagrobė kun. Roką Puzoną, Robertą Grigą ir Nijolę Sadūnaitę.

Į neteisingai aprašytą susitikimą spaudoje 1987 rugsėjo 20 atsiliepė vysk. Antanas Vaičius ir Telšių vyskupijos dekanai:

- Š.m. rugsėjo 18 „Tiesa“ perdavė ELTOS pranešimą, kad vyskupas A. Vaičius, Kunigų seminarijos rektorius V. Butkus, dekanas P. Palšis padėkojo „už sąlygas atlikti religines apeigas“. Tokio padėkojimo iš viso nebuvo. Argi reikia dėkoti už įstatymais leidžiamas teises? Sitokiu išsireikimu tarsi pasakyta, kad tikintieji teisę į religines apeigas gauna tik kaip ypatingą vadovų malonę. Tai matyt suprato ir patys korespondentai, nes vėliau „Valstiečių laikraštys“ šitos frazės jau nebuvo. Reikėtų tokius susitikimus nušviesti objektyviai ir teisingai.

Atlikęs 3 m. bausmę, 1987 spalio 17 iš kalėjimo Citos srityje sugrįžo kun. Jonas Kąstytis Matulionis. Jis buvo suimtas 1984 lapkričio 9 už dalyvavimą procesijoje Vėlinių išvakarėse. Kun. Matulionis atsisakė prisipažinti kaltu ir rašyti malonės prašymą, kai buvo paskelbta amnestija. Kun. Matulionis pareiškė, kad jis nelaiko savęs kaltu, ir teismas neteisingai pasielgė, jį nuteisdamas. Jis pasakė, kad nepasitiki administraciniais sprendimais, nes tuomet jį vėl gali suimti saugumas, kai tik nori.

Straipsnyje „Svenčių atgarsiai“ yra išreikšta nuomonė, kad rusų pravoslavų cerkvė iš valdžios pradeda gauti tokių privilegijų,

(Nukelta į 3 p s l.)

KUNIGAS
dr. JUSTINAS DABRILA
1905.03.15 - 1941.06.22

KUNIGAS
VACLOVAS BALYS
1905.08.04 - 1941.06.22

KUNIGAS
JONAS PETRIKA
1885.04.13 - 1941.06.22

1941 m. BIRŽELIO 22 d., SAULEI TEKANT, ŽIAURI BUDELIO RANKA
MUTRAUKĖ ŠIŲ TRIJŲ DVASININKŲ GYVYBĖS GIJĄ,
PRIRISĖ, NEGALĖJUSIUS APSIGINTI ŽMOMES PRIE MEDŽIŲ, ŽVĖRIŠKAI
JUOS KANKINO: BADĖ DURTUVAIS, PERSMEIGDAMI NET MEDŽIUS, LUPO
ODA, IŠDURĖ AKIS, IŠMUŠĖ DANTIS, IŠDARKĖ VEIDA, VELOMIS SURIŠO
LŪPAS... (UŽ KA, SAKYKITE? „JŲ NEKALTUMAS BUVO JŲ KALTĖ“).
ŠIEMS TRIMS KUNIGAMS TURI BŪTI PRIPAŽINTAS RYMO KATALIKŲ
BAŽNYČIOS KANKINIŲ VAINIKAS.

Keturių posmelių testamentas

Kaip Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“ tapo lietuvių tautos himnu

Vargu ar dr. V. Kudirka galėjo įsivaizduoti, kokias aštrias diskusijas sukels „Tautiška giesmė“, kurią jis rašė sunkiai sirgdamas, pačiu sunkiausiu spaudos persekiojimo laikotarpiu, kai tautai ir jam pačiam grėsė pavojus gyvybei. Tada jis nenujautė, kad „Giesmė“ turės ir daug priešininkų, ir daug šalininkų. Daug kas nežinojo, kad V. Kudirka šį kūrinį jau rašė paskutinėmis jėgomis prie kruopščiai užremtų nekūrenamo svirno durų, naktį žvakės liepsnelei vos rusenant, kad įsiveržus rusų žandarui galėtų tuoj pat sudeginti ...

Klaidinga manyti, kad „Tautiška giesmė“ buvo tuoj pat pripažinta ir iš karto tapo lietuvių tautos himnu. Anaipol, šis paskutinis V. Kudirkos muzikinis kūrinys ne visus žavėjo. Tuo metu daug kas kritikavo „Giesmės“ tekstą, vieni - melodiją, o kiti ir vieną, ir antrą. Muzikos kritikai kaltino V. Kudirką nuplagijavus muziką iš rusų kompoz. M. Glinkos operos „Zisnj za Caria“. V. Kudirka, išgirdęs tokius samprotavimus nesigynė, jis jau neturėjo jėgų. Tik kukliai nurodė, kad pirmoji „Tautiškos giesmės“ dalis identiška kompoz. Metfeselio populiariai tų laikų „Studentų dainai“, o antroji dalis - lenkų kompoz. S. Moniuškos operos „Halka“ motyvams. Muzikos specialistai įrodinėjo, kad vien dėl šios priežasties „Tautiška giesmė“ negali tapti tautos himnu, nes nėra originali, skolinta melodija.

„Tautiškos giesmės“ tekstas užkliuvo ir dvasiškiams. Rašytojas ir filosofas Adomas Jakštas „Lietuvos aide“ 1917.XI.24 rimčiausiu trūkumu laikė „ne visai taisyklingą kalbą“. Kiti spaudos puslapiuose nurodinėjo, kad „Tautiškos giesmės“ žodžiai „per minkšti ir tyliai švelnūs“, „per silpnai išreiškia laisvės troškimą ir pasiryžimą ją ginti“, siūlė atkreipti dėmesį į C. Sasnausko, J. Naujalio, M. Petrausko sukurtas giesmes.

1914.IV.23 JAV laikraštis „Draugas“ pastebėjo „Daugelio ir labai rimtų mūsų veikėjų ir rašytojų tas himnas nepatenkina. Jų nuomone, tauta, gyvai tikinti ir dievota, savo himne neprivalo tendentiškai vengti Dievo paminėjimo.“

„Tautiška giesmė“ pirmą kartą buvo išspausdinta 1898 m. „Varpo“ 6 nr. Pirmą kartą viešai sudainuota Petrapilyje. 1899 m. kompoz. C. Sasnausko choras ją atliko studentams šelpti koncerte. Lietuvoje pirmą kartą į viešą koncertą ją įtraukė kompoz. M. Petrauskas, su chorų atlikęs „Tautiška giesmė“ 1905 m. Vilniuje, miesto teatre, lietuvių visuomenės sambūryje.

Vėliau M. Petrauskui teko ne

Egidijus Mažintas

Vincas Kudirka - „Tautiškos giesmės“, tapusios Lietuvos himnu autorius (1858-1899) su savo mėgstama violončele

vieną kartą ginti šią V. Kudirkos melodiją ne vien susitikimuose su oponentais, bet ir spaudoje. Lietuvojeėjusiame žurnale „Jaunoji Lietuva“ 1915 m. nr. 1, M. Petrauskas rašė:

„Kadangi V. Kudirkai, kaip ne teoretikui ir ne specialistui, nebuvo galima būti verpete muzikalės literatūros, o patsai būdamas jauslus, pasiduodas įtakai, nesukontroliavo įžymėtų savyje svetimų motyvų ir išliejo juose su prakilniais ir giliais žodžiais. Tačiau himno muzika labai gerai nušviečia ir pabrėžia žodžių mintį: taigi priešintis tam nėra reikalo, kad ne visai savarankiškas kūrimas.“

Dr. V. Kudirkai mirus 1899 m. lapkričio 16 d., po trejų metų draugų lėšomis pastatytame paminkle Naumiestyje buvo iškalti du paskutiniai „Tautiškos giesmės“ posmai. Caro valdžia greitai uždraudė dainuoti „Tautiška giesmė“. Už jos atlikimą griežtai baudė. Generalgubernatoriaus įsakymu tie posmai buvo iš V. Kudirkos antkapio iškapti. Tačiau „Giesmė“ plačiai jau buvo paplitusi sodžiuose, miesteliuose ir sodybose ją giedoję valstiečiai mažiau miestelėnai. Dr. V. Kudirka tada buvo žinomas ne tik kaip visuomenės veikėjas, tautinio atgimimo kvieslys, bet ir savo harmonizuotomis lietuvių liaudies dainomis, valsais, mazurkomis ir kitais muzikiniais smulkaus žanro kūriniais.

Vieni siūlė tautos himnui naudoti J. Zauerveino kūrinį „Lietuviais esame mes gimę“, kiti - kompoz. J. Naujalio ir poeto Maironio „Kur bėga Sešupė“ arba

„Užtrauksim naują giesmę broliai“, vyskupo A. Baranausko „Tu Lietuva, tu mieliausia mūsų motinėle“.

Vis dėlto kančiose gimusiam V. Kudirkos keturių posmelių testamentui buvo lemta tapti laisvę atgavusios tautos himnu. 1920 m. gegužės 15 d. Lietuvos steigiamojo seimo pirmajame posėdyje, perskaičius Nepriklausomybės deklaraciją, visi atsistojo ir sugiedojo „Lietuva, Tėvyne mūsų“.

1922 m. liepos 29 d. Amerikai pripažinus Lietuvą „de jure“ vėl entuziastingai suskambo ir už Atlanto V. Kudirkos „Tautiška giesmė“.

Lietuvių tautos himnu „Tautiška giesmė“ išbuvo net iki 1950 m. Tik po to, kai į šį himną niekaip nesidavė išspraudžiamas „generalisimo“ J. Stalino vardas, „Tautiška giesmė“ buvo uždrausta. Kompozitoriui Balui Dvarionui ir poetui Antanui Venclovai buvo pavesta sukurti naują „Tarybų Lietuvos himną“. „Tautiškos giesmės“ sugrįžimas užtruko net 38 metus. Draudimai, persekiojimai, ilgi tylos dešimtmečiai neišblukino šio įstabaus kūrinio reikšmės ir aktualumo. Agronomas Jonas Daugėla JAV lietuvių spaudoje („Lietuvių balsas“ 1988.VII.16) pastebė: „Mes, gyvendami laisvame krašte, jau kai kuriuose susirinkimuose ir suvažiavimuose vengiame giedoti tautos himną, ieškodami pakaitalo, kad patenkintume okupantą. Skaudu matyti, kad pradėjome remti kažin kieno pageidavimus“.

1988 m. „Tautiška giesmė“ jau giedojom Lietuvoje visur: žaliųjų žygyje baidarėmis per Lietuvos upes, Sąjūdžio I suvažiavime Vilniuje. Įdomu ir tai, kad Lietuvos kompartijos suvažiavime 1989 m. Vilniuje vietoje liūdnei pagarsėjusio „Internacionalo“ delegatai sugiedojo „Tautiška giesmė“. M. Burokevičius, J. Jarmalavičius, J. Kojelis, J. Kardamavičius, S. Švedas, S. Jonienė ir kt. Maskvos Kremliaus režimo tarnai, įsižeidę paliko Vilniaus operos ir baleto rūmus, kur tiek metų kabo raudoni audeklai, ir sienos, buvo prisigėrusios kietųjų komunistų dažnai giedamo „Internacionalo“ akordų. V. Kudirka eilinį kartą parodė savo galybę virš visų ideologų ir politikų, uždegdamas nemiršančių idėjų žibintą.

„Tautiška giesmė“ suskambo visur mitinguose, piketuose, radijuje, stadionuose, butuose, šeimuose. Tai dar kartą patvirtindama lietuvių tautinį idealizmą, prometiškai pasireiškusių nepriklausomybės kovose ne tik pokario metų rezistencijoje, bet ir taikiose demonstracijose. Nemirtingi „iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia“ posmai parodė tokią galybę, kad visa Lietuva sujudo dvasios pakilimui ir skrydžiui, kilniam laisvės siekiui.

„T.Z. Nr.19

IVYKIAI

Svenčiausioji Trejybė yra krikščionim pats tobuliausias bendravimo pavyzdys, - pasakė Popiežius Jonas Paulius II audiencijoje priimdamas grupę Bossey ekumeninio instituto, Ženevoje, studentų. Parafrazuodamas trečiojo amžiaus krikščionių rašytoją šv. Kiprijoną, popiežius pabrėžė, kad Kristaus mokinių bendruomenės - t.y. Bažnyčios - tarpusavio vienybės ryšiai turi atspindėti dieviškosios Trejybės - Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios bendrystės ryšius. Šių dienų pasaulis, išvargintas kovų ir visokiausių įtarimų, - sakė šv. Tėvas, - trokšta, kad ypač tikintieji būtų vienybės liudytojai, kad per juos į pasaulį spinduliuotų dieviškoji santaika.

Pranciškonų Ordino vyresnybė paskelbė atvirą laišką visoms pranciškonų bendruomenėms pasaulyje, kuriame raginama suteikti paramą nuo karo nukentėjusiems Bosnijos Hercegovinos žmonėms bei šiame krašte besidarbuojantiems pranciškonams. Prievaratos banga, nusiaubusi Kroatiją užplūdo Bosniją Hercegoviną - žudomi žmonės, naikinamos kultūrinės vertybės, buvusios Jugoslavijos armijos ir kitų pusiau karinių junginių veiksmai nukreipti prieš civilius gyventojus ir prieš viską, kas turi kokią nors kultūrinę ar visuomeninę vertę: bažnyčias, kapines, vienuolynus, kultūros centrus ir pan.

Užsienio spaudos agentūros informuoja, kad Palestinos Išsivadavimo organizacija atidarys savo atstovybes trijose Pabaltijos valstybėse. Mes tikimės jau už kelių mėnesių užmegzti normalius diplomatinius ryšius su Estija, Latvija ir Lietuva, pasakė organizacijos atstovas Helsinkyje Al Wazir. Jis pranešė, kad Lietuvos užsienio reikalų ministerija jau sutiko, kad Vilniuje būtų įkurtas Palestinos Išsivadavimo organizacijos biuras.

Pasaulinės Sveikatos Organizacijos duomenimis, visame pasaulyje šiuo metu yra net 12 milijonų žmonių užkrėstų AIDS virusu, tarp jų apie vieną milijoną vaikų, apie du milijonus žmonių serga AIDS liga. Per nepilnus metus, nuo 1991 metų balandžio mėnesio iki dabar AIDS virusu užkrėstųjų skaičius padidėjo dviem milijonais. Beveik 90 procentų naujų AIDS atvejų aptikta besivystančiuose kraštuose. Sveikatos organizacijos apskaičiavimais, nei nebus išrastos veiksmingos priemonės kovai su AIDS virusu, 2000-aisiais metais šiuo virusu užkrėstųjų skaičius galintis pasiekti 40 milijonų.

Rugpjūčio antrąją savaitę į Lietuvą atvyksta apie 50 jaunųjų prancūzų katalikų. Jiems vadovaus šv. Jono kongregacijos vienuoliai. Prie prancūzų prisijungs tiek pat lietuvių. Pirmąją savaitę vyks paskaitos, disputai. Antrąją - keturių dienų maldinga kelionė, kuri baigsis Pivašiūnų šventovėje rugpjūčio 15 d., per Žolinę. Į šią kelionę bus kviečiami visi norintys. Maldininkai eis pėsti, lankysis pakelyje esančiose parapijose. Trečiąją savaitę prancūzų ir lietuvių jaunieji katalikai tikisi praleisti Kretingoje, kur taip pat turės įdomią ir sudėtingą programą. Šiuo metu tariamasi, kad pirmoji paskaitų savaitė vyktų Merkinėje.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Published by E. Sidlauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

kurių negauna kitos religijos. Rusų pravoslavų cerkvė gavo teisę pasikviesti šv. Tėvą Joną Paulių II, švenčiant 1000 metų krikščionybės sukaktį. Lietuvos Katalikų Bažnyčiai, švenčiančiai 600 metų krikšto sukaktį, ši privilegija nebuvo duota.

Kronikoje yra atspausdintas pareiškimas „Kreipimasis į visus pasaulio geros valios žmones“. Ten rašoma, kad žmonijos istorijoje turbūt nerasime klastingesnio ir melagingesnio suokalbčio kaip Stalino ir Hitlerio. Šis suokalbčio buvo atžymėtas 1939 rugpjūčio 23 Molotovo-Ribentropo paktu, pasidalinant Rytų Europą. Dėl to suokalbčio žuvo milijonai nekaltų žmonių per II Pasaulinį karą. Norėdami iš dalies atitaisyti Molotovo-Ribentropo pakto pasekmes, 1979 rugpjūčio 23 grupė pabaltiečių kreipėsi į Sovietų Sąjungą, VFR ir VDR vyriausybes, į Atlanto Chartą pasirašusių valstybių vyriausybes bei SNO Generalinį sekretorių prašymu paskelbti paktą negaliojančiu ir panaikinti jo pasekmes estams, latviams ir lietuviams. Šis prašymas nebuvo išklaustas, ir daugelis pasirašusių skaudžiai nukentėjo nuo KGB už „Sovietų Sąjungos šmeižimą“. Priežastis - sovietinė vyriausybė tvirtina, jog Pabaltijo tautos 1940 laisvais rinkimais išsirinko sovietinę valdžią ir savo noru įsijungė į Sovietų Sąjungą.

Protestai prieš šį paktą dar vis nenurimo. 1987 rugpjūčio 23 Vilniuje, Rygoje ir Taline vyko minėjimai prisiminti tuos, kurie nukentėjo dėl to pakto. Per sovietinę spaudą, radiją ir televiziją paplūdo melo ir šmeižtų srautas, smerkiantis minėjimus ir jų dalyvius. Dėl šių minėjimų organizavimo saugumo buvo primušti Robertas Grigas ir kun. Rokas Puzonas, o Nijolė Sadūnaitė buvo pagrobta ir išvežta numeriais nepažymėta mašina 30 valandų. Visiems trims buvo pagrasinta susidorojimu. Kreipdamiesi į viso pasaulio geros valios žmones, jie prašo:

- Nebūkite abejingi neteisybei ir kitų skausmui! Visomis priemonėmis informacijos priemonėmis nušvieskite Pabaltijo tautų padėtį ir prašykite savo valstybių vadovus, kad artimiausioje SNO Generalinės Asamblėjos sesijoje būtų iškeltas ir svarstomas Pabaltijo valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų sąjungą klausimas, o tų valstybių piliečiams būtų atstatyta laisvo apsisprendimo teisė.

Kronikoje yra atspausdintas pareiškimas M. Gorbačioviui, kuriame tikintieji prašo leisti vyskupui J. Steponavičiui grįžti į pareigas Vilniuje ir paleisti iš lagerio kunigus A. Svarinską, S. Tamkevičių ir J. Matulionį. Po pareiškimo pasirašė 75 000 tikinčiųjų. Kronikoje yra paskelbtas vysk. Julijono Steponavičiaus laiškas Tiesos redakcijai, kur jis protestuoja prieš Petro Anilionio parašytas neteisybes, apibūdinančias jo ištrėmimą iš Vilniaus. Savo laiške vysk. Steponavičius stengiasi teisingai atskleisti visus įvykius ir aplinkybes ryšium su jo ištrėmimu į Zagarę. Atvirame laiške TSRS Generaliniam prokurorui Nijolė Sadūnaitė, Robertas Grigas, kun. Rokas Puzonas, Algirdas Masilionis ir Vytautas Bogušis protestuoja prieš jiems padarytas skriaudas. 1987

LKB Kronika Nr. 75

(Atkelta iš 1 p s l.)

rugpjūčio 28 Nijolė Sadūnaitė buvo saugumiečių pagrobta ir mašina vežta 30 valandų. Tą pačią dieną saugumiečiai pagrobė ir sumušė kun. Roką Puzoną ir Robertą Grigą. Atrodo, ir persitvarkymo laikais teisybės kelbti dar vis pavojinga. Skirtumas toks, kad dabar tuoj pat nesiunčia į lagerį ar nesušaudo, tik saugumiečiai žmones gerai primušė.

1987 rugsėjo 8 Kybartuose buvo padaryta krata O. Šaraukaitės, B. Briliūtės ir O. Kavaliauskaitės bute. Kratai vadovavo Vilniaus saugumiečiai V. Baumila ir A. Stepučinskas. Kratos metu saugumiečiai paėmė rašomąją mašinėlės šriftą, knygas, iš kurių 5 religinio turinio. 1987 rugpjūčio 19 buvo tardomas Kapsuko bažnyčios vikaras Kęstutis Brilius. Saugumiečiai teiravosi apie LKB Kroniką, jos dauginimą ir redagavimą. Kun. Brilius pasakė, kad jis apie tai nieko nežino. 1987 spalio 14 Nijolė Sadūnaitė buvo įkviesta į Vilniaus prokuratūrą pas tardytoją Jurkštą. Saugumiečiai teiravosi, ką Sadūnaitė žino apie Kroniką. Į klausimus apie Kroniką ji nieko neatsakė, išskyrus, kad ten rašoma tik tiesa.

Gintauts Iešmantas parašė pareiškimą LKPCCK sekretoriui L. Šepečiuviui 1987.08.11, reikalaujamas sugrąžinti jam jo raštus, kurie pateko į saugumo rankas. Tie raštai apima jo kūrybą nuo 1947 iki 1979. Povilas Pečeliūnas atsisakė pasirašyti raštą, kuris būtų leidęs jam ankščiau grįžti į Lietuvą. Pečeliūnui užkliuvo trys žodeliai „pasižadų nepažeisti įstatymų“. Jo manymu, tie žodžiai netiesiogiai įtaigoja, jog jis buvo kaltas, kai ji teismas neteisingai nuteisė. Tie žodžiai yra nekaltai žmogaus sąžinės prievartavimas.

1987 rugpjūčio 5 į LDT Tauragės rajono vykdomąjį komitetą buvo iškviestas Skaudvilės parapijos klebonas kun. Jonas Kauneckas. Jam buvo įteiktas RRT įgaliotinio Petro Anilionio išpėjimas už nereliginio turinio pamokslus, pasakytus per Žemaičių Kalvarijos atlydus. Panašų išpėjimą gavo Siaulių šv. Jurgio bažnyčios vikaras kun. Kazimieras Gražulis.

Tarybinis teisingumas persekioja tuos žmones, kurie užstojo neteisingai nuteistus. 1987 vasario 13 pas Skaudvilės apylinkės pirmininką J. Mikašauską buvo iškviesta Adakavo kaimo gyventoja Monika Gavėnaitė. Jos vienintelis nusikaltimas buvo, kad ji yra buvusi kun. Alfonso Svarinsko šeimininkė. Iš Gavėnaitės buvo paimtas pasas, ir ji buvo prievarta išregistruota iš Adakavo. Kurį laiką Gavėnaitė negalėjo niekur kitur prisiregistruoti, ir užtai ji buvo persekiojama. Galų gale Gavėnaitė pasisekė prisiregistruoti Šiluvoje 1987 gegužės 21.

Kryžių statymas Lietuvoje tebėra neleistinas dalykas. 1987 birželio 12 Palėvenėlės tikintieji pastatė naują kryžių Palėvenėlės - Alizavo sankryžoje. Kryžius neilgai išsilaike. Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Mečislovas Gudonis ir Alizavo apylinkės pirmininkė S. Paliulionytė kryžių nupjovė ir supjaustė į gabalus. 1987 birželio 30 J. Dabšys ir A. Kuodytė buvo nubausti 30 rb. bauda už kryžiaus pastatymą

Siaudinėje. Jiems buvo įskaita kryžių išrauti.

Kronika praneša, kad pastaruoju metu suaktyvėjo Katalikų/unitų/Bažnyčios veikla vakarų Ukrainoje. Bet sustiprėjo ir valdžios persekiojimai. Ten dažnai neiškiom sąlygomis padegamos bažnyčios.

Apie trečdalis Lietuvos etnografinės teritorijos yra už Lietuvos TSR sienų. Didžiausia šios teritorijos dalis yra Baltarusijos TSR ribose. 1987 liepos 26 Pelesoje, Varenavo raj., įvyko krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų minėjimas. Minėjimas vyko

kapinėse, nes Pelesos bažnyčia yra paversta sandėliu. Į šventes iš Lietuvos TSR atvyko 4 kunigai. Pamaldos buvo laikomos ir pamokslas sakomas lietuvių kalba, Evangelija ir antras pamokslas buvo pasakytas lenkų kalba. Prieš pamaldas ir per pamaldas buvo giedamos lietuviškos giesmės. Prieš išsiskirstydami lietuviai sugiedojo Maironio „Lietuva brangi“ ir V. Kudirkos „Lietuva tėvyne mūsų“. Minėjime dalyvavo apie 500 žmonių. Pelesos bažnyčios istorija panaši į Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčios istoriją. Ji buvo pastatyta tikinčiųjų lėšomis ir darbu, paskui neteisėtai valdžios atimta. Tikintieji turi vilties, kad jiems pasiseks bažnyčią atgauti.

„PL“ Nr. 222

Nesibaigiantis griausmas

Kerštas yra ištikimas neapykantos palydovas. Kur tik ir kada reikia, jis gali mėginti patenkinti pagiežos pritvinkusią širdį, sumažinti nesibaigiantį nerimo slėgimą, pralaimėjusiam nors kiek įdiegti laimėtojo jausmo, atstatyti pažeidimą ir aiškiai parodyti atsiskaitymo padarinius.

Žmonės, pilni neapykantos, vieni kaltina socialinio bei politinio gyvenimo santvarkas, sudarančias sąlygas keršto plėtotei; kiti į neapykantą žiūri kaip į sunkiai įveikiamą blogio pradą. Kokios bebūtų išvados ar pažiūros - visi nuo amžių kenčia dėl neapykantos ir keršto. Tai nuolatinis, nesibaigiantis griausmas, drebinantis ir siauros apimties kasdienybę, ir ištus laikotarpius platesnio masto proveržiais: karais, žudynėmis, priespaudom. Dar daugelio atminty - Antrasis pasaulinis karas. Statistika pateikia tik pačius grubiusiosios tos nelaimės rezultatus: žuvo 35 milijonai žmonių, sunaikinta 1700 miestų. Kai kada prideda ir atskirų tautų nuostolius. Rečiau kalbama apie pavienius žmones, kurių kiekvienas nešiojasi pergyvenimo žymes. Kiekvienas galėtų ką nors baisaus papasakoti, išdėstyti patirtas skriaudas, šauktis keršto. Tačiau ne visi tai daro, ne visi jaučia, kad taip reikėtų daryti, nes žino, kad kerštu išsauksi atoveiksmį ir taip pateksi į amžinąjį „velnio ratą“, iš kurio nebebus lengva ištrūkti. Suvokimas, kad neapykantai naikinti reikia ką nors priešpastatyti, kad kerštas turėtų būti nemažiau smerkiamas kaip ir nusikaltimas, nes jis sukuria naujus nusikaltimus - taip, visa tai tegalėtų keisti pasaulį. Jei ne meilė, tai bent susilaikymas nuo keršto galėtų būti gera pradžia. Deja, daug kam visa tai absoliučiai nepriimtina.

Penki dešimtmečiai po baisaus karo drebėjo neapykantos ir keršto griausmuose. Didžioji Kinija revoliucijos žudynėmis jungėsi po raudona vėliava, neapykanta skatino ir drąsino kautis už geresnį rytojį; Maskvos diriguojamos Rytų Europos valstybės naikino visa, kas priešinosi komunizmui, skelbė Lenino neklaidingumą ir jo pergale; Vengrijos sukilimas ir Prahos

pavasaris dingo po sovietinių tankų vikšrais, dygo kartuvės, nauji kalėjimai ir darbo stovyklos. O mūsų partizanų ir stribų laikotarpis liejosi neapykanta brolio prieš brolių kerštas kaip antrasis maras neieškojo kaltųjų. Nušautų, sudegintų, turgaus aikštėje išmestųjų skaičius rūpėjo. Trėmimai, lėta pažemintųjų ir jų vaikų mirtis Sibiro lageriuose - koks laimėtojo pasitenkinimas, kokia akivaizdi ataskaita! Pastaraisiais metais Europą palietė stebuklas - griuvo komunistinė sistema. Tačiau neapykanta ir kerštas laikosi įsikabinę, nes jie nepriklauso jokiai sistemai. Verčiame gyvenimo lapą po lapo. Spalvos šiurpios, kontūrai aštrūs. Dar toli gražu iki posėdžių stalo, prie kurio sodinami tik pralaimėjusieji. Kol tokių nėra, nesutarimai aiškinamai akmenimis, bombomis, lėktuvų puolimais nėra galimybių ieškoti kaltųjų - reikia smogti, terorizuoti, gąsdinti. Dėl vieno nušauto kareivio reikia sunaikinti visą kaimą. Ir kyla klausimas, kas gi šitokiose grumtynėse išeis laimėtojų? Į visa tai žvelgiant, labai raminančiai nuteikia Lietuvos spaudoje pasirodanti užuominos apie tautos ateitį, kurią krikščioniškos mąstysenos pagrindu, kur neapykantai vietos nėra. Praeities klaidas, nusikaltimus, šių dienų sopulius ir nesutarimus ateitin turėtume nešti kaip blogybės ženklus, įspėjančius ir pamokančius.

C.S. („T.Z.“ Nr. 21)

Gegužės 18 d. Lietuvos policija areštavo buvusį Baltijos šalių atstovą Europarlamente, vėliau netikėtai tapusį Demokratinės Darbo Partijos /buvusios komunistų partijos/ narių, Algį Klimaitį. Pastaruoju metu dienraštyje „Lietuvos Aidas“ pasirodė serija straipsnių apie KGB agentą „Kliugerį“, kurio veiklos faktai sutampa su p. Klimaičio veikla. Algis Klimaitis, šiuo metu dirbęs bendroje Lietuvos-Vokietijos firmoje areštuotas „Lietuvos“ viešbutyje, Vilniuje, pateikus kaltinimą dėl „špionažo svetimos valstybės naudai.“

„TEVIŠKES AIDAI“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokėstį, įrašykime „Tėviškės Aidas“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

GRAŽINTA KAUNO SENAMIESČIO BAŽNYČIA

S.m. kovo 22 d. Kauno Benediktinių vienuolyno, šv. Mikalojaus, bažnyčią atšventino Jo Em. kardinolas Vincentas Sladkevičius. Išskilmėse dalyvavo vysk. Vladas Michelevičius, naujasis bažnyčios rektorius kun. Vytautas Sidaras, Benediktinių vienuolyno atstovas iš užsienio. Tai pirmoji Kauno miesto bažnyčia gražinta tikintiesiems.

1948 m. bažnyčia buvo uždaryta ir perleista Resp. bibliotakai ir vėliau Kauno Viešajai bibliotekai. Joje buvo sukrautos V.D.U.-to, organizacijų ir įstaigų vertingos knygos. Prirėkė ardyti koplyčios ir navos altorius. Nušalintieji altoriai nugabenti į Pažaislio muziejų. Į vertingų knygų sandėlių-bažnyčia pro langus įsigaudavo „kolekcionieriai“. Saugumo sumetimais bažnyčios langai buvo užmūryti. 70-ųjų m. pradžioje daili varpinė nebeteko varpų. Tautos išsilaisvinimas sudarė sąlygas bažnyčią perleisti diocесijai. 1989 m. Vieš bibl. (Retą spaud. sk.) pradėjo išskeldinėti knygas. Dalis knygų perkelta į Aleksoto Parapijos pastatą. Pernai prasidėjo istorinės bažnyčios restauravimo darbai.

Gotikos stiliaus bažnyčios statybos metai nežinomi, tačiau žinoma kad 1495 m. popiežius Aleksandras VI suteikė bažnyčiai atleidimą. Bažnyčios statytojai parinko gerai matomą vietą miesto pakraštyje (kalvos apačioje radosi ežerėlis), ir pastatė netradicinės išvaizdos bažnyčią. Jos kompozicija nesimetriška - presbiterija nesiderina su navos ašimi. Prie navos pastatytas dailus bokštas. Aštuoniakampis bokštas padalintas į tris tarpsnius su arkinėmis angomis ir užbaigtas varpo pavidalu. Bažnyčios vidų puošia gražūs skliautai su aštuoniakampėmis žvaigždėmis bei įvairiais fragmentais. Neužilgo dailus pastatas paliko be priežiūros. Jau 1503 m. karalius Aleksandras bažnyčią perdavė Kauno Parapijai. Naujoji administracija nepakankamai rūpinosi jos priežiūra. Sekančio šimtmečio pradžioje pastato stovis labai pablogėjo. Apleistoji bažnyčia susilaukė nuoširdaus globėjo. Karalius Žygimantas III 1621 m. leido Kauno maršalkai Skorulskui Andriejui, Jerusalems kavalieriui, atnaujinti bažnyčią ir prie jos įsteigti Benediktinių vienuolyną. Turtingo ir pamaldaus globėjo pirmagimė dukterė Ona Eufemija buvo vienuolė benediktinė, Nesvyžiaus vienuolyne. Medinio vienuolyno pastatų statyba, bažnyčios restauravimas ir altorių įruošimas užtruko šešetą metų. Dukterė Ona E. kartu su kilmingąja vienuole Kristina Eufemija Radvilaite ir kelios benediktinės atvyko į Kauną. Skorulskis vienuolynui dovanavo žemės ir bažnyčiai atliedino du varpus. XVIII a. bažnyčios teritoriją aptverta mūro tvora. Jor vartus puošia dviejų angeliukų galvutės. 1825 m. naujas mūrinis pastatas pakeitė prieš dvejus šimtus metų statytus medinius vienuolyno pastatus. Šv. Mikalojaus bažnyčios fasada ir bokšto apačią - gerai matomą iš miesto - užstojo vienuolyną su bažnyčia jungiąs dengtas perėjimas. Buvo pravesti išores remontai.

Vysk. T. Matulionis globojo bažnyčią ir rūpinosi vienuolių dvasiniais reikalais. Benediktinių

sugyvenimą trukdė lietuvių ir lenkų tautybės seserų politinės pažiūros. Vyskupas rūpinosi įvesti šv. Mikalojaus bažnyčioje amžiną šv. Sakramento adoraciją. Jo intencija susilauke duosnios finansinės paramos. 1938 m. pravestas kapitalinis bažnyčios remontas. Iš septynių altorių paliko trys, tačiau įdėti langų vitražai įvestas cent. šildymas, sudėtos parketo grindys. Siauros gatvės į Neris tiltą sukėlė didėjančią problemą, bet ėjo tolokai nuo vakarinės šventoriaus tvoros. Eismo žinyba numatė gatvių rekonstrukciją. Pagal siaurinę pakalnės tvorą tęsėsi Benediktinių gatvelė iki kalnos viršaus. Pokario metais praplėstaji b. Lukšio g. (dabartinė šv. Gertūdos ir Šauklių) tęsiasi išilgai bažnyčios tvoros. Magistraline gatve rieda pastovus judėjimo srautas, sukelią triukšmą,

teršia orą. Benediktinių g. (b. Pakalnės) savo pavadinimą atgavo, tačiau baigiasi laiptais ties pag. gatve. Uždaros gatvės aplinką sovietmečiai pakeitė. Senamiesčio gatvėm vyksta peščiųjų judėjimas.

Kauno kunigų seminarijos teritorijoje stovi aukšta, tamsiai raudoną plytų šv. Jurgio bažnyčia. Bažnyčią pastatė XV a. mieste įsikūrę bernardinų vienuoliai. Pastatas labai nuteriotas. Seminarijos auklėtiniai praeina šalia neveikantių parapijinės, šv. Trejybės, bažnyčios. Jezuitų šv. Pranciškaus Ksavero, bažnyčioje, kurioje buvo įruošta sporto salė, vyksta dideli restauravimo darbai. Jos durys atsidarys tikintiesiems. Rotušės aikštės aplinka pasikeitusi, tačiau sekmadienio pamaldos Bazilikoje ir Vytauto D. bažnyčiose primena praeitį. C.Vištakas

Lietuvos vyskupų laiškas

Dėl tikinčiųjų pilietinės atsakomybės

Mes, Lietuvos katalikų vyskupai, drauge su visa tauta išgyvename Tėvynės žmonių rūpesčius, džiaugsmus ir viltis. Nuoširdžiai pritariame tautos rinktų atstovų pastangoms stiprinti Lietuvos valstybingumą.

Artėja dienos, kada visi piliečiai bus pakviesti referendumuose pasisakyti svarbiais Lietuvos ateičiai klausimais: dėl valstybės valdymo formos - prezidento institucijos ir su tuo susijusių įstatymų - ir dėl svetimos kariuomenės greitesnio išvedimo.

Mes, Bažnyčios vadovybė, neketiname nurodyti savo tikintiesiems, kaip jie turi balsuoti, bet jaučiame pareigą priminti kiekvieno piliečio atsakingumą už savo valstybės ateitį ir tuos motyvus, kuriais dera vadovautis sąžiningam žmogui. Atsakingumas už ateitį reikalauja nepasilikti nuošalyje nuo įstatymų bei Konstitucijos svarstymo ir nuo balsavimo. Sąžiningumas liepia valstybės reikalus spręsti ne pagal simpatijas bei antipatijas vienam ar kitam asmeniui ir ne pagal prabėgančią konjunkūrą. Turime spręsti ir pasisakyti taip, kaip protu

suvokiame ir blaiviai sprendžiame būsiant Lietuvai naudingiau šiais ir kitais metais ir net dešimtmečiais.

Kviečiame mūsų katalikus ir visus Dievą tikinčius žmones nuoširdžiai melsti Viešpatį, visų tautų Tėvą, palaimos, stiprybės ir geros valios sau patiems, visuomenės vadovams ir deputatams, kad laisvos Tėvynės pagrindų kūrimas galėtų būti apvainikuotas gražia sėkme.

Gerbiamiems Kunigams pavedame surengti specialias maldos valandėles artimiausią sekmadienį už referendumus, supažindinti tikinčiuosius su šiuo mūsų laišku. Dėkojame Dievui už atgautą laisvę ir pasitikime Lietuvos žmonių paveldėta iš protėvių išmintimi, jų atstovų protu ir sąžine.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Kardinolas, Arkivyskupas
ir Vyskupas

Bosnijoje Hercegovinoje yra dvi pranciškonų provincijos, turinčios beveik 700 brolių ir virš 100 atliekančių novicijatą. Nuo karo veiksmų smarkiai nukentėjo vienuolynų pastatai ir bažnyčios. Dabar, išlikusiuose vienuolynuose yra prisiglaudę virš 40,000 pabėgėlių.

Rainių miškelyje, Telšių apskrityje, 1941 m. gegužės 24-25d. sovietiniai pareigūnai ir kariai žiauriausiu būdu nužudė 73 politinius kalinius. Jų atminimui ten pastatyta kančių koplyčia.

DŽIUGO TUNTAS

LSS Australijos Rajono Melbourne Džiugo tunto štabo posėdis vyko pas Dvasios vadovą v.s.fil. kun. Pr. Dauknį Parapijos Namuose Kensingtone gegužės 25 d., kurį sušaukė Tuntininkė ps. Birutė Prašmutaitė. Apie atliekamą programą ir skautišką veiklą pranešimus pateikė draugininkai. Sueigos vyksta Lietuvių Namuose kiekvieną mėnesį pirmą šeštadienį. Vilkiukų ir paukštyčių sueigos nuo 10 val. iki 12 val. Vyr. skautės ir skautai sueigas daro po Tautinių šokių, kurie prasideda 1.30 val. iki 4.30 val. Vilkiukų stovykla pasisekė gerai, buvo suorganizuota tuoj po Velykų, dalyvavo 13 vilkiukų. Draugininkas ps. Povilas Kviecinskas jau šeši metai kaip vadovauja Vilkiukų draugovei ir per jo rankas perėjo 50 vilkiukų, dabar atsakė iš pareigų. Už gerai atliktas pareigas jam padėjo Tuntininkė savo ir štabo vardu. Nauju Vilkiukų draugininku išrinktas sk. vyčių kand. Juozas Lukaitis, o jam ir toliau padės ps. P. Kviecinskas. Tėvų komitetui pirminkauti išrinktas sk. vyt. Rimvydas Skeivys.

Naujiems kandidatams reikia skautiškų uniformų. Kas jų turi atliekamą ar išaugtą, prašomi įteikti savo draugininkams.

Lietuvoje paskelbta nauja valstybinė šventė liepos 19 d. Tai ir mūsų Tuntas pamaldose dalyvaus su vėliava. Tuntininkė ps. Birutė Prašmutaitė į Lietuvą išvyksta trims mėnesiams. Jai nesant pavaduoja v.s. Danutė Lynikienė. Buvo dar plačiai aptartas žaislų vajus Lietuvos vaikams.

Sekantis posėdis liepos 20 d.

ŽAISLŲ VAJUS

Melbourne Džiugo tuntas organizuoja Žaislų vajų padėti Lietuvos vaikams. Visus skautus ir skautes prašome pilnai prisidėti. Draugininkai - vadovai prašomi pranešti savo draugovėm-grupėm apie žaislų vajų. Į sueigas prašome, kad kiekvienas atneštų šeimoje nebenaudojamus, bet gerus, nesulaužytus žaislus: minkštus, lavinančius, pučiamus žaislus, žaidimams kaladėles, modeliukus, lėles, pieštukus, knygas, žurnalus, mažus dviratukus.

Draugininkai-vadovai pagal savo nuožiūrą ir draugovės dydį įsigyja savo maišus, kad turėtų į ką sudėti atvežtus paaukotus žaislus. Taip tvarkingai ir saugiai laikomi žaislai.

Visus pripildytus draugovės maišus prašome, kad draugininkai perveštų v.v.fil. dr. Praną Dauknį, 18 Henry Street, Kensingtone. Tel. 376 7355. Cia bus laikomi suaukoti žaislai, iki kol jie bus persiųsti į Lietuvą konteneriu. Jeigu negalite nuvežti pas kunigą, prašome susisiekti telefonu su s. Birute Kymantienė, tel. 689 1248 iki rugsėjo 1 dienos.

Vis budėkimel!

ps. Birutė Prašmutaitė
Džiugo Tunto tuntininkė ir štabas

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRAŠTIS.

Redaktorė J. Žilkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

Apie Brisiaus tragišką galą

Man buvo liūdna skaityti apie Brisiaus tragišką galą ir baisu pagalvoti, kad yra tokių žiaurių žmonių, kaip Brisiaus savininkas.

Brisius J. Biliūno pasakoje yra senas, pavargęs, šuo. Nebemato pilnai, nebepigirdi. Vargšas Brisius ištrobos būna išvarytas, ir turi gulėti ant spalių. Jis kiekvieną dieną praleidžia snausdamas, galvodamas, prisiminkamas savo vaikystės nuotykius. Jis šokdavo, žaisdavo, bėgdavo su piemenimis.

Savo sapne jis jaučia, kad kas nors svetimas ateina, ir pusiau užmigęs, jis užkimusiu balsu suloja. Staiga jis sustoja lojęs, girdėdamas savo žmogaus balsą. Žmogus jį subara, kad jis aklas ir kurčias. Brisius susigėdęs, vėl atsigula ir toliau snaudžia.

Sapnuoja vilką ar vagį, kuriuos kadaise vijo. Atsimena jaunystę, kaip buvo stiprus ir greitas ir gražus. Atsimena kaip žaidė tokį žaidimą, kur jis turėjo surasti pasislėpusį piemenį. Brisius greitai surasdavo, ir gaudavo skanios mėsos gabalą. O

dabar niekas jį net nežiūri. Dar atsimena Brisius tuos laikus, kai eidavo su savo savininku medžioti. Savininkas nušauna, ir Brisius greit iš vandens atneša riebią, nušautą antį. Tai buvo geri laikai...

Atmerkęs savo traškanotas akis, jis pamato savo šeimininką su šautuvu ant peties. Jog jis neitų medžioti dabar?... Bet savininkas sušunka: „Sa, Brisiau, sa!“ Aiškiai, galvoja Brisius, iš manęs juokiasi. „Sa, Brisiau, sa!“ Brisius nenoroms atsikelia ir palengva nueina paskui savininką. Pamiškeje sustoja.

Savininkas pasižiūri į vargšą, nekaltą Brisius, ir šautuvą taiko tiesiai į jo snukį. Brisius netiki, kad tikrai savininkas paleistų šūvį. Staiga, bausis trenksmas, skausmas, ir griūva Brisius.

Liūdniausia pasakos dalis yra pačiame gale, kai Brisius nori dar paskutinį kartą palaižyti savo žmogaus kojas, bet žmogus yra nubėgęs.

Danius Aras
Lit. Kursai, Melb.

Labai liūdna pasaka

„Brisiaus galą“ parašė Jonas Biliūnas, gimęs 1879 metais ir miręs 1907 m., tik dvidešimt aštuonių metų amžiaus būdamas. Ši pasaka mane sugraudino ir labai numušė nuotaiką, nes ji labai liūdna ir tikra.

Brisius yra labai senas šuo. Jis yra žilas ir sunkiai girdi, ar mato. Jis bijo, kad jo savininkas manys, kad jis jau niekam tikęs, ir kad jo daugiau nebenorės. Jis sapnuoja, kaip jis su savo savininku eidavo ančių šaudyti, ir kaip jis brisdavo į vandenį jų parnešti.

Kai jis buvo jaunas, piemenys su juo žaisdavo, kai vienas pasislėpia tai jam reikia jį surasti. Vaikai jį pakinkydavo ir jam reikėdavo juos važinėti. Jis ant jų niekad nepykėdavo, nes žinodavo, kad jie tik buvo jauni.

Šiuo laiku jo savininkas karts nuo karto paduoda jam palakti kruopų geldelė, ir kai jis išalksta, jis eina ieškoti maisto, į kurį anksčiau

net nebūtų pažiūrėjęs.

Šį sykį eidamas su savo savininku, kuris nešė šautuvą ant peties, Brisius galvojo apie savo jaunystę, kada linksmai sekėdavo savo savininką ančių šaudyti. Kai jie sustojo girioje, Brisius unktė bailiai į savo savininką, tartum klausdamas, kodėl jį čia atvedė. Kai jį taikė šautuvą, jis negalėjo suprasti, kodėl jį taiko? Manė, kad gali iš jo nori pasijuokti? Norėjo pabėgti, bet negalėjo pajudėti iš baimės.

Labai liūdnai užsibaigia, kai savininkas Brisius nušauna. Nušovęs, jis tekinas nubėga. Brisius nesupranta, kodėl taip padarė, kai jis mirdamas tik norėjo paskutinį kartą jam kojas palaižyti?

Tai pati liūdniausia pasakos dalis, nes parodo, kad Brisius, taip savo savininką mylėjo, net ir po to, kai jį nušovė. Venta Jokūbaitytė
Lit. Kursai, Melb.

Klasės iškyla į zoologijos sodą

(Premijuotas rašinys)

Pentadienį aš laukiu autobuso mokyklos kieme. Autobusas sustoja prie mokyklos 9 valandą iš ryto. Mokiniai ir mokytojai įlipa į autobusą. Autobusas atvažiuoja į zoologijos sodą 10 valandą. Aš išlipu iš autobuso vidurinė. Aš pasimau savo pietus su savim.

Zoologijos sode aš matau bezdžionių prie vartų. Prižiūrėtojai duoda gyvulėliams maisto. Yra daug paukščių. Jie yra prie laukinių žvėrių. Aš taip pat matau gyvačių, driežų ir krokodilų.

Aš valgau priešpiečius ant pievos. Pietums aš valgau sumuštinį. Man negalima pirkti

kioske ledų.

Po pietų aš vėl einu pasivaikščioti. 3 valandą aš važiuoju namo autobusu su mokiniais ir mokytojais. Mano mama laukia manęs prie mokyklos.

Ginta Statkutė 4 skyrius,
Melbourn Parap. mokykla

Kaip mums rašo Panevėžio

katedros klebonas monsinjoras Juozapas Antanavičius, Panevėžyje atkurta katalikiška žemės ūkio - amatų mokykla, kurią prižiūri seserys vienuolės. Joje rengiamos katalikės materys - motinos, mokančios amato, norinčios ir

Laiškas Vasario 16-tos gimnazijos direktoriui

(Premijuotas rašinys)

Gerbiamas pone Direktoriau,

Man būtų labai svarbu sužinoti daugiau apie Jūsų Vasario 16-tos gimnaziją, nes labai norėčiau joje lankyti mokytis kitais metais.

Labiausiai man reikia sužinoti, ar bus laisvų vietų įstoti į mokyklą 1992 ar 1993 metais? Jai įmanoma, norėčiau labiausiai įstoti 1993 metais.

Aš planuoju baigti dvyliktame skyriuje, fiziką, matematiką, chemiją ir kitus reikalingus mokslus. Devintoje klasėje aš šiuo metu studijuojau matematiką, italų kalbą, gamtos mokslus, chemiją ir istoriją. Kokioje klasėje galėčiau įsijungti su šiomis kvalifikacijomis? Ar galėtumet duoti patarimą kokius mokslus man reikėtų studijuoti?

Esu netikras apie Vokietijos atostogų laikotarpius. Kada būna mokyklos semestro pertraukos, ir kaip ilgai jos tęsiasi? Ar būtų

įmanoma atostogų metu lankyti Lietuvoje, arba kitoje europietiškoje valstybėje? Aš labai mielai norėčiau žinoti, nes noriu aplankyti savo tėvų šalį ir pamatyti Lietuvos gamtą ir vaizdus.

Norėdamas lankyti Jūsų mokyklą, norėčiau paklausti apie įstojimo ir semestro kainas, ir ar ten bus nakvynės dėl apsigyvenimo. Ar būtų įvairios veiklos, kur galėčiau dalyvauti, pavyzdžiui, šokių grupės, skautai, krepšinio komandos?

Ar mokyklų taisyklės yra panašios Vokietijoje, kaip Australijoje? Norėčiau labai sužinoti, jei įmanoma, ar galėtumet programą atsiųsti su informacija? Aš labai dėkočiau, ir laimingas būčiau, jei galėčiau įstoti į Jūsų mokyklą. Taigi, man bus naujas dalykas studijuoti kitame krašte.

Su aukšta pagarba,

Linas Kaladė
(Melb. Lit. kursai)

Laiškas Vasario 16-tos gimnazijos direktoriui

(Premijuotas rašinys)

Gerbiamas p-ne Direktoriau,

Aš norėčiau paklausti apie Vasario 16-tos gimnaziją. Man būtų labai įdomu ir reikalinga sužinoti daugiau apie Jūsų mokyklą, nes aš ją norėčiau lankyti. Ar lieka vietų mokytis 1992 ar 1993 metais?

Australijoje aš mokinausi gamtos mokslus ir matematiką - vienuoliktame skyriuje. Aš taip pat ir gerai kalbu ir rašau lietuviškai. Ar su šiomis kvalifikacijomis galėtumet mane paskirti į kokią nors klasę? Ar man reikėtų ką nors daugiau išmokti?

Atostogos reikalingos pamatyti daugiau Europos. Kada yra atostogos, ir kaip ilgai jos tęsiasi? Ar yra įmanoma keliauti į Lietuvą per atostogas? Gal būt mokykla organizuoja ekskursijas į tėvynę, arba į kitus kraštus?

Sunelio gyvenimas

(Premijuotas rašinys)

Aš gimiau garaže. Mano mama, kuri buvo dorbenomas, visą laiką mėgo bėgti paskui kates. Mano tėvas, irgi dorbenomas, mėgo gulinėti. Jis turėjo saugoti mane ir mano du brolius. Mano savininkas du kartus į dieną ėjo pasivaikščioti su mumis. Jis mums davė daug valgyti.

Vieną dieną mano savininkas mirė. Mes turėjome eiti į gyvulėlių krautuvę. Aš kainavau du šimtu dolerių. Buvo įdomu krautuvėje. Ten buvo katyčių, žuvelių, zuikelių ir viena jūrų kiaulytė.

Daug žmonių žiūrėjo į mane, bet nei vienas nenupirko. Vieną dieną, mažą mergaitę atėjo ir žiūrėjo į mane. Ji paklausė savo mamos ar jai

nupirktų mane? Tos mergaitės mama, nupirko mane. Dar nupirko gražią, didelę būdą/namuką/man ir gražų saitą ir muilo ir šampūno. Aš žinojau, kad jie mane tikrai mylės.

Kai mes grįžom namo, aš pamačiau, kad jie yra turingi. Jie turėjo didelį namą ir didelį daržą. Šalia namo, pamačiau mėsinę. Aš žinojau, kad čia būsiu ilgą laiką.

Kiekvieną dieną, ta mergaitė ir aš einam pasivaikščioti į pajūrį. Mes žaidžiam su sviediniu ir ji mane išmaudo. Aš esu labai laiminga, kad mergaitė mane nupirko. Man labai gerai sekasi. Mėsininkas yra mano draugas, ir visi mano gatvė mane mėgsta. Aš žinau, kad ta mergaitė mane niekad neparduos!

Dalytė Didžytė, 7 skyrius,
Parap. Mokykla, Melb.

kraštui, ypač mūsų šeimoms reikalingas tikinčias motinas, lietuvišką jaunimą. Panevėžio žemės ūkio - amatų mokyklai vadovauja sesuo Ona Sturonaitė, o įvairią pagalbą organizuoti padeda ssesuo Nijolė Sadūnaitė, nes įsikūrusiai švietimo įstaigai labai daug visko reikalinga.

Prisimintas Olegas Truchanas

Lietuvių studijų sąjunga, norėdama paminėti penkioliktąsias Olego Truchano mirties metines, Tasmanijos universitete rugsėjo 14 suruošė vidurdienio seminarą. Paskaitininku buvo pakviestas garsus Tasmanijos dailininkas Max Angus, Olego draugas ir autorius knygos „Olego Truchano pasaulis“, dabar pasiekusios aštuntosios laidos. Pirmininkavo geografijos fakulteto dekanas dr. James Kirkpatrick.

Užgęsus šviesom, ponias Truchanienė be žodžių parodė savo vyro pagamintas skaidres. Ir tai buvo labai jaudinanti akimirka, kai šimtinė minia, sulaukusi kvapą, stebėjo nuotraukas absoliučio tyloje, tarytum regėdama stebuklą. Skaidrė tyliai sekė skaidrę ir susirinkusius apkaustė neišaiškina jėga, verčianti tyloje susikaupti ir apmąstyti vaizdus kažkokio kitokio dvasinės pakopoj. Visa salė staiga savaime pavirto šventykla, - tai niekas nebuvo numatęs ir tai taip akivaizdžiai parodė Olego Truchano asmenį gaubiančią magiką.

Max Angus pradėjo kalbėti apie Truchaną kaip apie didelį lietuvių, savo jaunystėje kovojusių su raudonąja priespauda partizanų eilėse. Jis nupasakojo Truchano pergyvenimus dėl sovietų įvykdytų masinių išvežimų, persekiojimų, partizanų kovas, nušvietė aplinkybes, dėl kurių šiandien laisvajame pasaulyje, o taipgi ir Australijoje, atsirado tūkstančiai lietuvių. Prelengentas pabrėžė ir Truchano didelę meilę Lietuvai, jos gamtai, kurią jis, Lietuvos netekęs, perkėlė į Tasmaniją.

Olegas Truchanas buvo sudėtinga asmenybė. Jis garsėjo kaip mokslininkas-gamtos tyrinėtojas. Prigimties apdovanotas stipria fizine sudėtimi, jis buvo šaunus keliautojas, kalnų laipiotojas, plaukikas, nardytojas, būriuotojas. Visų šių sugebėjimų jis nelaukė aukščiausiais sportiškais atsiekimais kaip tikslo savyje, bet tik kaip priemones moksliniam darbui atlikti. Pietvakarių Australijoje daug vietų dar nematė balto žmogaus, ir Olegas Truchanas buvo pirmasis perplaukęs Gordono ir Franklino upes, ištyrinėjęs jų vagas, krioklius, verpetus, augmeniją, pirmasis perkopęs kalnynus ir išmatavęs ežerus. Visas šias surinktas žinias jis panaudojo žemėlapių sudarymui arba įsisenėjusių klaidų atitaisyti. Jis įrodė Huon pušų unikalumą, kuriom subręsti reikia nuo 500 iki 1000 metų.

Olegas Truchanas garsėjo kaip fotografas menininkas. Kelionėse matytu nuostabiu primityvios gamtos grožiu jis norėjo pasidalinti su visais. Jis fotografavo kaip profesionalas menininkas, šalia techniško užbaigimo, pirmiausiai ieškodamas širdį pavergiančių, jaudinančių gamtovaizdžio ypatybių, žadinančių begalybės ir nežinomybės ilgesį. Olegas nepriklausė jokiai organizuotai religijai, bet kaip tikras senųjų lietuvių palikuonis skelbė meilę gamtai ir visokiai gyvybei. Yra išlikę Olego užrašyti žodžiai: „Žmogus ir gamta sudaro neišskiriamą visumą“.

Garsėjo jis ir kaip aktyvus gamtos konservatorius. Savo menišką nuotrauką ir skaidres jis

Rašo Genovaitė Kazokienė

dažnai rodė Hobarto miesto salėje, kurios duris reikėdavo uždaryti dar valandą prieš nustatytą laiką, nes salė jau būdavo sausakimša netik sėdinčiais, bet ir stovinčiais. Olegas Truchanas turėjo tokią stiprią dvasinę jėgą, kad galėjo perteikti savo įsitikinimus minioms, kurios po jo paskaitų buvo pasiryžusios kovoti už to grožio išlaikymą. Ir taip atsitiko, kad lietuvis ateivis parodė australam jų šalies grožį, išmokė jį mylėti ir už jį kovoti. O kovoti teko už daug ką: už Pedder ežerą, už Gordono ir Franklino upes, už Huono pušyną, už kalnus ir slėnius, kuriems grėšė arba užtvindymas, arba išnaikinimas. Iš tikrųjų Olegas kovojo už gamtos apsaugojimo principą.

Olegas Truchanas tapo legenda dar prie savo gyvos galvos. Jis buvo pakviestas patarėju į Gamtos apsaugos tarybą, priklausė ir

vadovavo daugeliui keliautojų draugijų, jaunimo fizinio lavinimo stovyklom.

1972 metais jam tragiškai ir netikėtai žuvus Gordono upėje, gedėjo visa Tasmanija. Jo garbei prie Diniso upės augantis Huon pušynas tapo pavadintas „Truchanas Huon Pine Reserve“, keletas gamtos tyrinėtojų draugijų pasivadino jo vardu, o Vakarų Australija, pagerbdama jo nuopelnus, vieną kalną pavadino „Truchanas Mountain“.

Olegas Truchanas pakreipė Vakarų pasaulyje išgalėjusį materialistinį gamtos išnaudojimo principą į gamtos apsaugos ir gamtos pagarbos principą, grąžindamas pirmąją žmogaus ir dieviškos gamtos santykį. Ir mes didžiuojamės, kai tai atliko Lietuvos sūnus, išgarsindamas Lietuvos vardą ir dabartinę Lietuvos padėtį plačiojoje Australijoje.

(Pas. Liet. Nr. 217)

„VILTIES“ BENDRIJOS VEIKLA

Prieš porą metų Lietuvos, o vėliau ir Australijos lietuvių spaudoje pasirodė straipsniai apie Lietuvoje internatuose ir prieglaudose esančių našlaičių ir invalidų vaikų šturpią padėtį.

D.Baltutytė lankydamasi Lietuvoje pradėjo jų padėtimi rūpintis ir kreipėsi į Australijos lietuvių pagalbos. Australijos lietuvių dosniai atsiliepė į prašymą ir nuo 1991 kovo pradžios iki š.m. kovo pabaigos sudėjo 21 tūkst. dolerių. Beto, Pasaulio Laisvės Lyga per p. Čekanauską Perthė pasiuntė 5 tūkst. dolerių. Taip pat reikia paminėti ir organizacijas bei pavienius asmenis, kurie tiesiog parėmė VILTIES bendriją. Australijos lietuvių per vienerių metų laikotarpį VILTIES bendriją parėmė virš 30 tūkst. dolerių suma. Išlaidų iš Australijoje surinktų pinigų padaryta 17 tūkst. Nupirkti įvairių reikmenų; buitinių ir žaislų ir persiųsta per Vokietiją į Vilnių. Šių metų Velykų proga pasiūstas siuntinys su velykų margučiais (šokoladiniais), kas labai pradiugino vaikučius Vilniaus miesto ir apylinkės darželiuose.

Per ALB Adelaidės apylinkės metinį susirinkimą, š.m. balandžio 26, V.Baltutis padarė platų pranešimą apie sutelktus finansus ir

jų panaudojimą. Kruopščiai vedamą apyskaitą patikrino ALB Adelaidės kontrolės komisija.

Bendrijos VILTIS pirm. Amanda Lagunova stambesniems aukotojams pasiuntė asmenišką padėką. VILTIES bendrijos pastangomis š.m. birželio pradžioje numatoma pradėti kapitalinį remontą Vilniuje steigiamam Ugdymo centrui. Remontą vykdys Vilniaus miesto savivaldybė ir jis kainuos apie 3 mil. rublių. Remontą numatoma užbaigti šį rudenį, bet vaikai šį centrą pradės lankyti anksčiau. Jei Australijos lietuvių, rašo Danutė, nebūtų parėmę bendrijos veiklos, vargu ar Vilniaus miesto savivaldybė būtų remontą prisiėmusi.

Š.m. gegužės 21-24 Vilniuje vyks Baltijos šalių vaikų psichinės sveikatos konferencija, kurioje iš Europos kraštų dalyvaus 15 asmenų - specialistų vaikų psichikos gydyme. Šios konferencijos vadovybėje aktyviai darbuojasi Danutė Baltutytė.

Iš Australijos atvykusi Kylie Inwood praves Druskininkuose 6 savaitių kursus apie vaikus, kurie nevaikšto ir nekalba, t.y. vaikų sergančių sunkia cerebrinio paralyžiaus liga. Paskui Vilniuje bus specialus seminaras; supažindins su

Į LIETUVĄ IR ATGAL

Pigiausiomis kainomis

• Į Vilnių ir atgal per Kopenhagą	- \$2150, nuo 1.VII.1992.
• Į Vilnių ir atgal per Frankfurtą	- birželį, liepą ir rugpjūtį - \$2500.
• Į Vilnių ir atgal per Zurichą be sustojimų arba sustojant: gegužę, birželį, liepą ir rugpjūtį	- \$2675.
• Į Vilnių ir atgal per Varšuvą	- nuo \$2100.
• Į Frankfurtą ir atgal	- nuo \$1800.
• Į Varšuvą ir atgal	- nuo \$1850.

• Iš Vilniaus į Australiją ir atgal - \$2150.

(** Visos kainos ten ir atgal **)

• *Mano trisdešimt dviejų metų profesinė patirtis - Jūsų kelionės paruošimo garantija. Keliaukite per IATA akredituotą kelionių biurą.

• *10 procentų draudimo nuolaida tautiečiams.

• *Eurailpasas 5 procentai nuolaida tautiečiams.

ALG. ŽILINSKAS

Concored International Travel (IATA, AFTA)

541 King Street, W. Melbourne. 3003.

Tel. (03) 321 6833. Vak. (03) 822 5846. Faksas (03) 328 2680.

1992 m. gegužio 17 d.
Lietuvių Namuose,
Melbourne

Melbourno Katalikių Moterų Dr-jos kultūrinė popietė

A. Karazijenės paskaita Vilniaus Katedra

Vaizdinga, mokslinėmis žiniomis pagrįsta, brėžiniais paaiškinta pagilino klausytojų žinojimą apie Vilniaus Katedra: jos perstatynėjimų, pataisymų metu įvykusius architektūrinius pasikeitimus bei archeologinius radinius.

Bėgo amžiai. Keitėsi karaliai, popiežiai - Katedrą griovė potvyniai, gaisrai, karai. Keitėsi menininkų, architektų aspiracijos, meno stiliai, technika.

Bet giliai po žeme, išliko smėlis, molis, plytos, rastai, Perkūno aukuro akmenys, kriptos, freskai, indų šukės ir įvairių kitokių archeologinių iškasų radiniai. Poeto Bradūno žodžiais, matome jog ir čionai senuolių būta, neišplovė jų nei laikas nei vanduo ... - tai Lietuvos istorija.

Rasta, jog jau 1-mame šimtm. prieš Kristų, Katedros plote buvo statomi įvairūs pastatai. Vėliau - Mindaugo, Jogailos, Vytauto ir, dar vėliau, amžiams bėgant Katedra buvo perstatynėjama, pataisoma.

Bet Vilniaus Katedra išsaugojo savo pamatuose, sienose Lietuvos praeities turtus - dvasią.

Ir šiandien ji puošia Vilnių ir primena lietuviui, jog tautos ištvėrmė, dvasia nemiršta, gyvena, alsuoja per amžius.

Dėkojame A. Karazijenei už pragiedrulius sekmadienio popietėje.

Melb. Katalikių Mot. Dr-jos v-ba

paskutiniaisiais metodais, pritaikant vaikams, kėdutes, loveles ir rėmučius ir t.t. Atvyksta iš Anglijos specialistas, kuris gamina invalidams kėdes ir kitus apyvokos reikmenis. Visa tai pasiekta VILTIES bendrijos pastangomis ir nenuilstamu darbu. VILTIES bendrija nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie parėmė per D.Baltutytę arba tiesioginiai bendrijos darbą ir įnešėte į Lietuvos nelaimingųjų vaikų gyvenimą šviesos ir džiaugsmo spindulėlius.

VILTIES bendrija tikisi, kad ir ateityje nepamiršite jų. Aukos galima siųsti: Bendrija VILTIS, Gynėjų gatvė 3-322, Vilnius, 2710, Lietuva, arba per Australijoje atstovą: V.Baltutis, 1 Belinda Street, Evandale SA 5069. Sydnejuje, Melbourne ir Adelaidėje galima tiesiog įmokėti į VILTIES sąskaitą TALKOJE nr. 8088.

Visos gautos aukos yra pakvituojamos ir paskelbiamos spaudoje.

V. Baltutis

Per šimtą Popiežiško misijų

užsienyje instituto veiklos metų nuo nusikaltėlių rankos krito 18 misionierių. Priešpaskutinis buvo taip pat italas kunigas Tullio Favali. Jis buvo nužudytas 1985 metų balandžio II dieną toje pačioje Mindanau saloje. Per šiuos 1992-sius metus pasaulyje buvo keturi misionieriai: dvi seserys vienuolės ir du kunigai. Praėjusiais metais buvo nužudyta 19-ka misionierių.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

TrėmimŲ minėjimas birželio 14 d. Iškilmingos šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje 12 val. Jas užprašė LKVS Ramovės valdyba. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Visur visi kviečiami priimti šv. Komuniją atminimui tūkstančių lietuvių tremtinių Sibire bei koncentracijos lageriuose žuvusius.

Svč. Trejybės šventė birželio 14 d. sekmadienį, baigiasi Velykų laikas ir velykinės išpažinties atlikimas.

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams Sibiro tremtinių atminimo pamaldos birželio 13 d. šeštadienį 12 val. Servacijaus ir Alvinos Sabrinskų viloje Tambo Road, Moe. Visi kviečiami.

Geelonge TrėmimŲ atminimo pamaldos šv. Jono bažnyčioje

Padėka

Pensininkų Sąjungos valdybos vardu dėkoju Zigmui Poškaičiui už labai malonų priėmimą savo dideliuose namuose ir už paruoštas vaišes visiems išvykoms į Mt. Macedon dalyviams gegužės 26 d.

Išreiškiu padėką taip pat Birutei ir Vytautai Vaitkams ir L. Malakūniui už sutikimą mūsų išvykos autobuso prie „Hanging Rock“ ir draugišką pabendravimą.

Al. Baltrukonienė

A. † A. JONAS ŽUKAUSKAS

Negailestingoji mirtis ir vėl aplankė Perth'o apylinkės lietuvių bendruomenę ir vėl vieną iš mūsų tarpo, gerą, veiklų ir mielą širdingą tautietį Joną Žukauską pakirto ir pasiėmė su savimi.

Balandžio 21 dieną Jonas Žukauskas užbaigė savo šio gyvenimo kelią. Jis buvo ligų pakirstas ir turėjo atsiveikinti su šiuo pasauliu. Velionis buvo paimtas iš Nurse Hemelton ligoninės, ir atlydėtas į St. Patrick bažnyčią, kur A. Žukauskienė buvo užsakius šv. Mišias už velionio sielą. Šv. Mišias atnašavo du kungai kun. dr. Alfonsas Savickis ir Rev. Father Frank Shortis.

Po gedulingų pamaldų kun. dr. A. Savickas nuoširdžius atsisveikinimo žodžius tarė bažnyčioje, o kapinėse prie kapo B. Steckis. Į bažnyčią ir į kapines susirinko ne mažas būrys lietuvių Jono draugų, pažįstamų ir net nepažįstamų kitataučių žmonių atiduoti paskutinę velionui Jonui ir jo žmonai užuojautą.

Balandžio 28 d. Velionis buvo palydėtas į Karrakatta kapines, prie savo nuosavo kapo. Čia Jonas atlydėtas amžinam poilsiui.

Jonas Žukauskas 75 metų amžiaus gimęs Šiaulių mieste ir ten baigęs pradžios mokyklą ir dirbo kaip kepėjas iki Sovietų okupacijos.

Grižtant Sovietams antrą kartą į Lietuvą 1944 m. Jonas su žmona Alena abudu mylėdami savo tėvynę Lietuvą turėjo pasitraukti į Vokietiją. Ten Vokietijoje laikinai buvo apsisostę Drezdene. Jonas ir Alena bėgo nuo karo mašinos, brizdami per lavonus, kad tik išaugoti savo gyvybę, tačiau tuo

birželio 21 d. sekmadienį 9.30 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Stanislava Pankevičienė susilpnėjo ir slaugoma gydykloje - St. John of Kronstadt - Dandenong. Jai suteikti visi Ligonų Sakramentai, šį birželio mėnesį 5 d. sulaukė lygiai 90 metų amžiaus.

Parapijos išlaikymui bendra suma aukėjo \$45 L. Braniška, \$20 Vytautas Vaitkus. Ačiū jiems.

Gyvojo Rožančiaus Brolija birželio mėnesį meldžiasi už Rusijos atsivertimą.

VARPAS

PRANEŠIMAS

Š.m. birželio 14 d. sekmadienį 2 val. p.p. Lietuvių klube, sporto klubas „Varpas“ ruošia susitikimą - priėmimą su įžymiuoju Lietuvos krepšininku, šiuo metu „Zalgirio“ krepšinio rinktinės treneriu Modestu Paulausku (gim. 1945 m.), jo trumpos viešnagės Australijoje metu. Maloniai kviečiame visus Melbourno ir apylinkių lietuvius dalyvauti susitikime, kuris įvyks tuoj po Birželio Išvežimų minėjimo. Norinčius dalyvauti prašome paskambinti Juditai Dagienei tel. 366 2903 iki birželio 12 dienos.

Sporto klubo „Varpas“ valdyba

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II MA nariams birželio mėn. skyrė šią intenciją: Kad meilė Jėzaus Širdžiai atvertų žmogaus širdį meilei tiems, kurie jos reikalingi. Trumpas rytmetinis aukojimas: Visą aukojų Tau, Švenčiausioji Jėzaus Širdie!

Jėzaus Širdis - meilės šaltinis

„Kristaus Širdis“, Švenčiausioji Širdis yra išsireiškimai, kuriais siekiama, kad žmonės pajustų tą neapsakomą sąjungos paslaptį tarp Dievo ir žmogaus Kristuje, kadangi ryšys tarp žmogiškumo ir dievybės Dievo Sūnuje iš esmės yra meilės ryšys.

Kristaus meilė žmonijai yra beribė, nes ji yra dieviška ir tuo pačiu metu ji įgauna žmogišką charakteristiką surištą su kančia. Mąstydami apie Jėzaus Širdį, apie Jo meilę savo Tėvui ir žmonijai savaime prieiname prie išvados, kuri įpareigoja mus tarnybai tų, su kuriais pats Kristus identifikuoja

Todėl, mūsų brolis varge neprivalo būti tik toleruojamas, ar su pasipūtimu padedamas, bet

laukiamas, mylimas ir priimtas kaip asmuo, kuriame yra Kristus, nežiūrint kad Jis yra taip giliai pasislėpęs, kad niekas neparodo Jo buvimo tame žmoguje. Seni žmonės, luošieji, narkotikų aukos, alkoholikai, kenčiantys nuo AIDS, vaikai, kurie kenčia nuo smurto ir pagaliau tie, kurie yra visuomenės išstumti ir užmiršti - visi šitie žmonės yra ypatingai reikalingi nuoširdaus artimumo, kas reikalauja ir vietos ir laiko mūsų pačių asmeniškame gyvenime, o ne tik pripuolamos iš maldos materialinėmis gerybėmis.

Nėra lengva mylėti „išskritusius“ kaip savo draugus ir atiduoti jiems bent mažą dalelę savo gyvenimo. Tik Kristus gali duoti mums reikalingos stiprybės žengti tuo taku, kuriuo ėjo daugybė nežinomų ir viešai garbinamų šventųjų.

Popiežius Jonas Paulius II apie mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus sutapimą su vargšais taip pasisako: „Dievo Sūnus, kuris dėl meilės mums pats pasidarė vargšu, lygiuojasi su kenčiančiais“. Toks visiškas sutapdinimas aiškiausiai išreikštas paties Viešpaties žodžiais: „Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausių mano brolių, man paderėte“. (Mt. 25, 40)

Vysk. Alois Wagner

A. † A. VIKTORIJA IVAŠKEVIČIENĖ

Po ilgos ligos dideliu nuoširdumu slaugant dukrelei Genutei, Dandenong privačioje ligoninėje, kur aprūpinta šv. Sakramentais, Viktorija Ivaškevičienė mirė gegužės 24 d. Giliame liūdesyje liko dukrelė Genutė su savo šeima. Jos vyras Jonas Ivaškevičius mirė pernai Geelonge kovo 2 d., sūnus Leopoldas žuvo auto avarijoje 1989.V.27.

Laidotuvių šv. Mišios vyko gegužės 27 d. šv. Jono bažnyčioje Geelonge, dalyvaujant lietuvių pilnai bažnyčiai ir giedant skambias lietuviškas giesmes. Skaitymus atliko Katalikų Federacijos Įgaliotinis Vladas Stuikevičius. Šv. Mišias aukėjo kun. Pr. Dauknyš, aukas prie altoriaus atnešė Genutės vaikai. Po šv. Mišių prie karstao atsisveikinimo žodį tarė Bendruomenės pirm. Otto Schrederis ir artimųjų vardu Petronelė Čerakavičienė. Palydėta į Eastern kapines prie savo vyro kapo. Po apeigų visi buvo pakviesti į Lietuvių Namus šermenims, kur pasimelsta už Velionę.

Viktorija gimė Tiflise - Gruzijos sostinėje, 1908.III.2, gausioje 7 vaikų Jono ir Stasės Bačianskų šeimoje. Jos motina buvo ypatingai švelni ir tą švelnumą įdiegė savo vaikams. Tiflise buvo gausi lietuvių kolonija, kurie čia pakliuvo kaip tarnautojai ir rusų valdžios tremtiniai. Viktorija su tėveliais ir visa šeima grįžo į Lietuvą 1921 m. Jos brolis Zenonas jau buvo medicinos daktaras ir savo sesutę Viktoriją išmokė gailėstingosios sesers pareigų slaugyti ligonius. Išlaikius valstybinius egzaminus ji dirbo Lietuvos kariuomenės ligoninėje Rentgeno specialybėje ir fizioterapistė. Už Jono Ivaškevičiaus - elektriko ir mokytojo ištekejė 1937.XII.25. Sūnus Leopoldas gimė Vilniuje, o dukrelė Genutė Liubeke. Su šeima į Australiją atvyko 1949.V.25, įsikūrė Geelonge. Čia dukrelė Genutė ilgą laiką vargoninkavo lietuviškom pamaldom, vadovavo jaunimo chorui.

Ilsėkis, miela Viktorija, Viešpaties Ramybėje. P.D.

Laiškas iš Lietuvos

Kun. K. Kuzminskui, Lietuvos Kronikos sąjunga 6825 SO. Talman Ave., Chicago, Illinois, 60629, USA

Širdingai dėkoju už „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ 10 numerį ir už gražius sveikinimus. „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ yra neatimama Lietuvos istorijos dalis ir mes, kurie toliau tęsiame šią istoriją, galime atrasti čia svarbių ir naudingų pamokų, o taip pat tvirtumo ir pasitikėjimo, kad „mylintiems Dievą visa išeina į gerą“.

Telaimina Dievas Jūsų gražius darbus, planus ir svajones.

Audrys Juozas Bačkis
Vilniaus Arkivyskupas Metropolitais

Melbourno Lituanistinė biblioteka

Aukojo bibliotekai vertingų knygų ir lituanistinių periodinių leidinių: Vincas Ališauskas, Dalia Antanaitienė, Juozas Balčiūnas, Juozas Bruožis, Viltis Kružienė, Ernestas Matulionis, Jadvyga Mulevičienė, Liudas Pikelis, Jurgis Rubas, Irena Vilkišienė.

Gauti leidiniai, kokių biblioteka dar nėra turėjusi: Du aplankai Lietuvos architektūros paveikslų ir M.K. Ciurlionio reprodukcijų (Juozo Balčiūno dovana). Albumas „Lietuvos miškuose“, Vilnius 1988 (A.V. Bieliauskų dovana). Sventasis raštas, komentarai - aiškinimai: „Pirmoji Karalių - Ezro knyga - 4 tomas; Jer R - Malachijo knyga“ - 7 tomas, Paruošė Kostas Burbulis, Chicago 1988-87 (Alisos Baltrukonienės dovana). „Prof. Dr.

H.C. Povilas Matulionis“, gyvenimas ir darbai, Chicago 1960 (Ernesto Matulionio dovana). Aleksandro Radžiaus „Keliaujame abu, mėnuli“, eilėraščiai, Brooklyn, N.Y. 1991 (Monikos Sodaitienės dovana). Stasys Lipčius retenybų stovui padovanojo žemaitiškas klumpes. Nuoširdus visiems ačiū!

Keli Aleksandro Radžiaus vertingų eilėraščių rinkiniai „Keliaujame abu, mėnuli“, laukia malonių pirkėjų Melbourno Lituanistinėje Bibliotekoje, kaina \$8.10. Be to, čia dar yra daug Felikso Sodaičio kiosko neišparduotų ir nuo bibliotekos atliekamų knygų, kurios už labai menką kainą perleidžiamos gerb. bibliotekos lankytojams.

J. Mikštas, bibliotekos vedėjas

SPORTO NAUJIENOS

Naujas sportas

Lietuvoje vis populiarnesnis darosi „rankų lenkimo“ sportas. Patys didžiausi šio sporto propoguotojai yra Klaipėdos „Meridijano“ sporto klubas. Paskutinėse varžybose dalyvavo virš 100 stipruolių vyrų ir moterų, suskirstytų į 8 vyrų ir 4 moterų kategorijas. Iš komandų labiausiai išsiskyrė Joniško komanda, iš kurios 15-tė moksleivė J. Burkutė, 52-jų metų J. Klemienė ir A. Kaveckas laimėjo čempionų vardus. Gerai pasirodė ir šeimininkai klaipėdiečiai. Trečius metus iš eilės savo kategorijoje nugalėjo jūrų laivininkystės, darbuotoja L. Janutienė, vyrų gurdėje V. Ziutelis iš Garliavos, A. Bružas iš Akmenės. Pagrindinė šių varžybų problema buvo neturėjimas specialių lenkimo stalių, nes pagal tarptautinės UAUF taisykles nariai lenkia rankas sėdėdami, o profesionalai stovėdami.

Europos stalo teniso pirmenybės

Šių metų Europos stalo teniso pirmenybės vyko Vokietijos, Stuttgarto meste, kur dalyvavo ir Lietuvos komanda. Pagrindinėje salėje, talpinančioje 10,000 žiūrovų, plėvesavo ir Lietuvos trispalvė ir per baigmines rungtynes visi bilietai buvo išparduoti. Lietuvos rinktinė, kurios vyr. treneris buvo klaipėdietis A. Drevinskas, buvo pasipuošusi naujomis uniformomis ir labai gražiai per atidarymą atrodė. Žaidime dominavo greito puolimo stilius, nors anglai dar laikėsi savo senojo, Europoje jau gerokai primiršto, gynybos stiliaus. Ryškiausi Europos žaidėjai dabar yra švedai, vokiečiai, anglai ir pajėgios Rumunijos moterys. Lietuvos komandai pavyko nugalėti Liuksemburgo, Škotijos, New Jersey, Portugalijos komandas.

Beisbolas populiarėja

Mums gerai pažįstamo, anksčiau Melbourne „Varpo“ krepšinio ir stalo teniso žaidėjo, dabar jau eilę metų labai sėkmingai

vadovaujančio Los Angeles „Bangos“ klubo pirmininko Algio Šeko sūnus Tadas ir seka savo tėvo sportiškomis pėdomis, tik jis yra geras beisbolo žaidėjas. Jau geras pusmetis, kaip jis gyvena Lietuvoje, žaidžia ir treniruoja Lietuvos čempionų Vilniaus „Panerio-Dekos“ klubo žaidėjus. Neseniai prasidėjo šių metų pirmenybės ir Lietuvoje susidomėjimas beisbolu yra gana didelis.

Olimpinės uniformos

Vilniaus modelių namai siuva Lietuvos olimpinei delegacijai, vykstančiai į Barcelonos olimpiadą visą aprangą. Šios aprangos modelius padarė dailininkė Jolanta Talaikytė. Pagrindinės aprangos medžiagos yra drobė ir šilkas. Pati didžiausia problema yra deficitiniai dykai ir, kaip sako šios aprangos paruošėjai, reikia tenkintis kuo turi. Pirmieji šią aprangą modeliavo lengvaatletė D. Urbikienė ir penkiakovininkas G. Staškevičius. Apranga yra: šviešūs dviborčiai drobiniai kostiumai, liemenė, šilkiniai marškiniai ir trumpos kelnaitės. Prie švarko žalios kelnės. Prie uniformų reikėtų skrybėlių ir skrybelaičių, tačiau dar nežinoma iš kur jas gauti ir kas galėtų tai pagminti.

Vilniaus stadiono projektas

Prieš kurį laiką buvo paskelbtas konkursas, pavadinimu „Sportas ir Architektūra“. Šį konkursą laimėjo Lietuvos statybos ir urbanistikos ministras architektas Algimantas Nasvytis už Vilniaus stadiono projektą. Jam premiją įteikė LTOK prezidentas A. Poviliūnas. Savo žodyje A. Nasvytis pasakė, kad jis stengsis, kad stadiono projektas būtų kuo greičiau įgyvendintas ir gal pavyks gauti užsienio kapitalo. A. Nasvytis visą savo gyvenimą domėjosi sportu ir anksčiau pats buvo aktyvus sportininkas.

Gerai pasirodė policininkai

Sofijoje įvyko Pasaulio taurės penkiakovės varžybos, kuriose dalyvavo Lietuvos rinktinė, atstovaujama Vilniaus „Aro“

policininkų G. Staškevičiaus, T. Narkaus ir V. Močalovo. Varžybose dalyvavo 15 valstybių su 17 savo komandų ir iš visų komandų Lietuvos komanda gavo antrą vietą, surinkę 15,994 taškus ir pralaimėję tik vengrams, kurių rinktinė buvo labai stipri, surinkusi 16,412 taškus. Individualiai geriausiai pasirodė T. Narkus, gaudamas 4-tą vietą. Lietuvos sportininkai geriausiai pasirodė bėgimo rungtyje, kur buvo pirmi, kai plaukime užėmė antrą vietą. Lietuvos trenerio manymu, jo komanda būtų pasirodžiusi, ypatingai individualiai, daug geriau, tačiau Maskvos Seremetjevo aerodrome rusai muitininkai neleido vežtis savo varžybinių pistoletų ir per varžybas jie turėjo šaudyti su skolintais, tuo prarasdami apytikriai apie 4-5 pataikymus. Maskvoj rusai nepripažino Lietuvos išduotų leidimų.

Klasikas Baironas - sportininkas

Nesenai rašytojas A. Morua išleido savo knygą „Bairon“, kurioje plačiai aprašo ir šio žymaus poeto kitas jo gyvenimo aistras iš kurių viena iš didžiųjų buvo sportas. Nors jis ir buvo fiziniai nuskriaustas, nes jo viena Achilo sausgyslė buvo

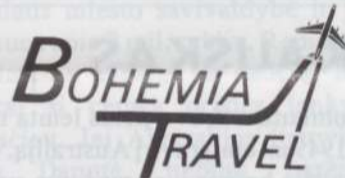
trumpesnė ir jis šlubavo. Tačiau jis buvo geras fechtuotojas, boksininkas, plaukikas, geras jodikas ir šaulys, mėgęs labai vandens sportą. Iš dvidešimt metrų nuotolio jis lengvai šūviu užgesindavo degančią žvakę. Labai mėgęs bokso, jis Londone priklausė žymiam „Regilastik Club“, į kurį pakliūti galėjo tik kilmingieji ir žinomieji asmenys. Čia jis treniravosi su pasaulio bokso įžymybe Jackson, po ko jis jausdavosi gerai protiniai pasirodę ir sėsdavo prie savo kūrybinio darbo. Labai mėgo jis ir vandens sportą bei plaukimą ir sakydavo, kad vandeny jo luošumas jam visai nekenkia. Jis yra perplaukęs Temzės upę, Zenevos ežerą ir Italijoje Venecijos didįjį kanalą į abi puses perplaukę per 4 valandas ir 20 minučių. Ir kas gi gali pasakyti, kad sportas kliudo mokslui, kūrybai ir šiam, kaip Goete pasakė vienam iš produktyviausių pasaulyje žmonių Baironui tapti klasikiniu poetu ir taip garsiu rašytoju pasaulyje.

Pakeliui į Lietuvą

Skaitant šias sportines žinutes, aš jau būsiu Lietuvoje, į kurią vežu suaukotus ALFAS skelbtos „kišenpinigių“ rinkliavos pinigų, kurie bus duoti Lietuvos olimpiečiams. Per du mėnesius buvo surinkta \$8,533. Ačiū visiems aukotojams.

Ant. Laukaitis

Kviečiame Jūs atsilankyti pas

Bohemia Travel
1st. Floor, 188 Commercial Rd,
Prahara, 3181

Tel. 510 8717 arba 510 2474

Pigi skridimo kaina į Europą nuo \$1550.00
Kelione į Vilnių ir atgal \$2150 įskaitant viena nakvynę Varšuvoje ir viena nakvynę Bangkoke.

MAGNA CARTA TRAVEL

Pigi skridimo kaina į Europą nuo \$1530.00
Kelionė į Vilnių ir atgal \$2050.00 įskaitant viena nakvynę Varšuvoje ir viena nakvynę Bangkoke.
Visom detalėm prašome kreiptis telefonu.

309 Glenhuntly Road
Elsternwick, Vic. 3185
Telephone: (03) 523 6981
Facsimile: (03) 523 0695

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)
Klubo valandos:
Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniais 5 - 11.30 val.
Šeštadieniais 2 - 12.30 val.
Sekmadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvird., penktad., ir šeštad nuo 6. val.
Sekmadieniais nuo 1. val.
Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.
Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose?
Kodėl nepasiteirauti?
Skambinkite 708 1414.

FLYING ALITALIA TO VILNIUS VIA ROME

-Best connections
to EUROPE
for the lowest prices

-Stop over in Hong Kong/
Bangkok /Singapore /
Rome

Remember! We also send parcels
to your homeland.

Contact us for the best travel arrangements!

CONTAL
TRAVEL

MELBOURNE - 253 Flinders La. Tel (03) 654 1400 Fax (03) 654 6218
"ALMA TRAVEL" - 382 Little Collins St. Tel (03) 670 2288 Fax (03) 602 2493
DANDENONG - 71 Foster St. Tel (03) 793 5200 Fax (03) 793 1776
MALVERN - 8 Glenferrie Rd. Tel (03) 509 8813 Fax (03) 509 5181
SUNSHINE - 10A City Place Tel (03) 311 4334 Fax (03) 311 7479
SYDNEY - 72 Campbell St. Tel (02) 212 5077 Fax (02) 212 3118
BANKSTOWN - 132 Old Town Centre Pl. Tel (02) 708 2311 Fax (02) 790 2656
PERTH - 686 Beaufort St. Tel (09) 272 7211 Fax (09) 272 5131
BRISBANE - 446 George St. Tel (07) 236 2929 Fax (07) 236 1554
CANNBERRA - 33/35 Ainslie Ave. Tel (06) 2489 399 Fax (06) 247 2898
ACN 005907068, Lic. No. 30611